СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 138. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ЧЕРВНЯ 1948. No. 138. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 16, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД КОНГРЕСУ УХВАЛЕННЯ КОНТРОЛІ ЦІН

Лос Анджелес, 14 червня. — У своїй промові в Пресовім Клюбі Великого Лос Анджелесу президент Труман зажадав від конгресу Злучених Держав продовжати свою працю і „ще тепер" перевести контролю цін та ухвалити сім інших важливих законів. Його нові закиди проти конгресу були в дечому слабші ніж попередні, одначе більше зясовані. Тому, що конгрес має розїхатися на вакації в суботу 19 червня, президент висловив думку, що конгресмени повинні найти час на дискусію над предявленням уряду. До таких предявлень зараховує президент: законопроєкт про побудову мешкальних домів, поширення суспільного забезпечення, забезпеку суспільного здоровля, допомогу науковим установам з федеральних фондів, федеральну програму наводнення і програму допомоги рільництву. — У Лос Анджелес відбулася велика манифестація на честь президента Трумана, коли він обїздив місто. На привіт Труманові вийшли мільйон людей. Особливо голосно витали його мексиканці за програму зрівнання громадянських прав.

З різних околиць, куди досі переїздив президент Труман, звідомляють, що його критика на роботящість конгресової більшости зєднує йому популярність.

ВЕРХОВНИЙ СУД ПІДТРИМУЄ ПРИСУД ПРОТИБОЛЬШЕВИКІВ ЗА ПОГОРДУ

Вашингтон. — Одинадцять провідників Спільного Протифашистівського Комітету не дістали від Верхового Суду Злучених Держав дозволу завернути їх справу ще раз до нижчого суду, де вони були засуджені за погорду конгресу на вязницю і на грошеву кару. Усі ці провідники походять з Ню Йорку, усі вони відмовили зізнань перед конгресовою комісією неамериканських діянь. Головний провідник Протифашистівського Комітету, д-р Евард Барскі, дістав 6 місяців тюрми, а його товариші по 3 місяці і по $500 грошевої кари. За таку саму провину був засуджений на рік тюрми і $1,000 кари провідний комуніст Гергард Айслер, а Верховний Суд теж відмовив уневажнити присуд нижчого суду в його справі.

КОНГРЕС УХВАЛИВ ПОШИРЕННЯ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯПОНАД ВЕТО ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. Президент Труман поклав своє вето проти законопроєкту в справі поширення суспільного забезпечення тому ,що він невдоволений деякими постановами. Бил, між іншими, виключає 750,-000 осіб від добродійства користати з суспільного забезпечення з різних причин. Обі палати конгресу негайно ухвалили вимаганим числом голосів прийняття законопроєкт у первіснім вигляді й тому він став законом, не зважаючи на спротив президента. На підставі закону старці будуть діставати по $5, а сліпі й залежні діти по $3 місячно більше пенсії ніж на це дозволяв досінішній закон.

ГЕЛОП ЗА ПІЗНІШИЙ ВІК ПРИ НАДАВАННІ ДИПЛОМІВ

Гемилтон, Н. Й. — Д-р Джорж Г. Гелоп, директор Інституту Прилюдної Опінії, заявив, що університети й загалом вищі школи не повинні надавати дипломів студентам, які покінчили школи, доки вони не проживуть 25 літ після покінчення студій. Свою промову виголосив він на закінчення шкільного року в Колгейт університеті. Як мотиви такого пляну подав Гелоп таке: Студент повинен виказати впродовж 25 літ після покінчення школи, що він дальше інтересується наукою, читає книжки, бере участь в умовім житті й інтересується прилюдними справами. Гелоп хоче в такий спосіб спонукати освічених людей до безупинної праці над собою.

МОРСЬКІ ЮНІЇ ПОСЛУХАЛИ СУДУ, ЗРЕЗИГНУВАЛИ ЗІ СТРАЙКУ

Ню Йорк. Морський страйк, закроєний на красві розміри і заголошений на вівторок 15 червня, відложений принаймні на 10 день тому, що федеральні суди в Ню Йорку, в Клівленді і в Сан Франсиско видали заборону страйку на домагання департаменту справедливости. Суди стримали сім юній від страйку, а 228 корабельних підприємств від локавту робітників. Переслухання представників юній має відбутися перед федеральними судами якнайшвидше, щоб можна було вирішити дальшу тактику. Хвилеву заборону видали суди тому, що заповіджений страйк загрожує добробутові країни, як це передбачене в законі Тефта-Гартлія.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ НА 25%

Шікаґо. — Братство кондукторів і доглядачів вагонів ухвалило домагатися підвишки платні на 25 відсотків. Домагання буде поставлене власникам залізничх ліній в дні 1 липня, а платня мала б бути підвищена з днем 1 серпня. Юнії, які домагаються такої підвишки, дістали вже підвишку по 15½ ц. на годину і зміну деяких службових правил в листопаді минулого року. Ці юнії не обняті теперішнім страйком, який заборонив суд на домагання уряду.

ПОБОРОВИЙ ЗАКОН ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО ВИРІШЕННЯ

Вашингтон. — Комісія правил палати репрезентантів 6 голосами проти 4 рішила передати повній палаті для голосування законопроєкт про обовязкову військову службу під час миру. Комісія збройних сил палати ухвалила вже була 7 травня конечність заведення обовязкової військової служби, одначе комісія правил не пустила цієї справи під голосування в повній палаті. Тому, що конгрес уже припиняв законопроєкт, є вигляди на прийняття його в нижчій палаті.

Сенатська комісія привертає фонди на допомогу світові

Вашингтон, 14. червня. — Сенатська комісія приділів відкинула ухвалу палати репрезентантів, яка обтяла 1.9 більйонів долярів з фондів, призначених на допомогу різним країнам світу. Хоч сенатська комісія не привернула в цілості давніше ухвалених видатків, то всетаки не допустила до такої знижки, як цього бажала собі палата репрезентантів. Сенатська комісія доручує вжити $6,125,700,000 на глобальну допомогу, отже $528,-000,000 менше ніж це було ухвалено давніше цілим конгресом. Фонди, ухвалені в сенатській комісії, мали б вистачити европейським державам, Китаєві й деяким іншим азійським країнам на 12 місяців, починаючи від 30. червня. Гопочинаючи від 30. червня.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРИСТУПИЛИ ДО СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВЯ.

Лос Анджелес. — Президент Труман підписав спільну резолюцію обох палат конгресу, яка доручає Злученим Державам стати членом Світової Організації Здоровя. З приступленням Злучених Держав ця організація буде начисляти 42 члени. Є це одна з агенцій Обєднаних Держав. Організація Здоровя має на цілі поборювати в першу чергу епідемії в цілому світі. З приступленням Злучених Держав у її члени запевнені кошти праці цеї організації до 40%.

СЕНАТ УХВАЛИВ ТАРИФУ З ПОПРАВКАМИ.

Сенат 70 голосами проти 18 ухвалив продовжити на один рік теперішній закон про наладження митної тарифи з чужинними державами, одначе додав від себе такі поправки, на які ніяк не хотів погодитися уряд. Найважнішою поправкою є ця, щоб Тарифова Комісія Злучених Держав мала право контролі над знижкою тарифи, яку заключить президент з поодинокими державами. Одначе вона не матиме права вета над президентом, як це було пляноване давніше. Тому, що палата репрезентантів ухвалила цей закон у дещо відмінній формі, треба буде вирівнати різниці на конференції.

ВЖЕ ВИЙШЛО ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО УКРАЇНСЬКОГО БЮЛЕТИНУ.

Ню Йорк, 15. червня. — З сьогоднішньою датою вже появилося четверте з черги число видаваного Секретаріятом ПАУКонференції „Українського Бюлетину" в англійській мові. В числі, крім коротких відомостей на українські теми з-поза залізної заслони та інших, є такі цікаві статті на теми: „Кво вадіс, Полоніа?" (редакційна), про „вічну" українсько-польську проблему та українсько-польський територіяльний спір і польське становище в ньому; „Змінюються засоби, а не цілі" про положення в Україні в 30 річницю совєтської окупації, а дальше стаття проф. Р. Смаль-Стоцького про „Совєтські злочини проти людства" та інші. Старанно дібраний і виданий матеріял в новому числі Бюлетину є без сумніву дальшим важливим вкладом для розяснення української справи в міжнародних колах.

МАНУЇЛЬСЬКИЙ В НЮ ЙОРКУ

НЕ ПРИЗНАЄТЬСЯ ЧИ БАЧИВ СТАЛІНА І КАЖЕ, ЩО Є ПРИЯТЕЛЕМ АРАБІВ І ЖИДІВ.

Ню Йорк, 15. червня. — Вчора на пароплаві „Квін Елизабет" приїхав до місцевого порту „український" міністер закордонних справ, Дмитро Мануїльський, що в місяці липні має буути предсідником Ради Безпеки О.Д. „Припертий до муру" кореспондентами, Мануїльський тільки розкладав руками, заявляючи, що він „не має що сказати". На запит про його погляд на проблему Палестини, Мануїльський твердив, що він має „найбільшу симпатію" як до жидів так і арабів, а на запит, чи він перед відїздом бачився зі Сталіном, заявив, що йому „неможливо відповідати на це запитання". На останці він виявнив, що він сам хворів та останній час перебув переважно в Києві.

СЕНАТОРКА ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА В КАНАДІ.

Отава, Канада. — Цими днями приїхала з скитальщини в Европі Олена Кисілевська на постійний побут у Канаді, де її син Володимир праце в урядовій службі. Олена Кисілевська це загально звісна письменниця в Західній Україні, яка попри письменницьку працю займалася освітою й організацією українського жіноцтва й видавала жіночі журнали. Перед війною була вибрана до сенату в Варшаві, звідки боронила прав українського народу. Як сенаторка відвідала Канаду й Злучені Держави. З кінцем війни опинилася на скитальщині.

Судитимуть команданта Відділу У. П. А. Бурлака-Шигельського

ПІСЛЯ ЗАСУДУ В ЧЕХІЇ ЇХ МАЮТЬ ВИДАТИ СОВЄТАМ ДЛЯ ЩЕ ОДНОГО СУДУ.

Прага, 10. червня. (Повітряною поштою до Свободи). — ІК. — Чеська комуністична преса повідомляє, що вкоротці чеський верховний військовий суд разглядатиме в місті Кошицях справу легендарного команданта відділу У.П.А Бурлака-Шигельського та його чотирьох боевих друзів. Бурлак-Шигельський попав в чеський полон при переправі через ріку Ваг у вересні минулого року під час рейду У.П.А. по Чехословаччині. Від вересня до листопада їх переслухували в місті Жіліна російські, польські і чеські офіцери, а на початку грудня їх перевезено до твердині в Кошицях, з якої їм при кінці січня ц. р. було пощастило втекти. Проте, вони скоро попали в руки погоні і тепер чеська преса подає вістку про влаштування для них великої судової комедії. Не залежно від вироку чеського большевицького суду, Бурлаку і його друзів мають опісля передати Совєтам, де для них мав би бути влаштований ще один большевицький судовий показ.

Командант Відділу У. П. А. Бурлак - Шигельський

МИТРОПОЛИТАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПЛЯНУЄ ДАЛЬШІ ВИСТУПИ.

Ню Йорк, 15. червня. — Вчора тут в Українському Демократичному Клюбі відбулося після - фестивальне засідання Комітету Української Молоді Митрополитальної Округи Ню Йорку і Ню Джерзі. Предметом нарад, крім формальних справ, була всебічна провірка добрих і відємних сторінок в пророблених роботі та загальне плянування на майбутнє. Докищо Комітет погодився принципово на дві пропозиції, іменно виступити з відповідною культурною імпрезою на конвенції Ліги Української Молоді Північної Америки, що має відбутися під кінець вересня в місті Акрон та на виступ у Вашингтоні в осені б. р., що ним мала б бути відкрита об'єдна українська мистецька виставка, яку під протекторатом ІРО і Американської Федерації Мистецтв влаштовує ЗУАДКомітет з малярських творів українських скитальників в Европі.

БОЛЬШЕВИКИ ПЛЯНУЮТЬ ЗМІНИТИ НАПРЯМОК СТРУЇ РІК.

Лондон, 14. червня. (ЮП). — Згідно зі звідомленнями чеської преси, Совєтський Союз вже мав почати підготовку до зміни бігу деяких північних рік, щоб вони не вливалися в Північне, тільки в Каспійське море. Діло в тому, що Каспій, найбільше озеро в світі, загрозливо висихає і кожна дальша втрата води може відбитися катастрофально на рибному стані, що є головним свіовим доставцем російської ікри. Одною з перших рік, яку Совєти задумують скерувати до Каспійського моря, є довга на 1,150 миль Печора, що вливається в Ледовий Океан. Большевики задумують скерувати її до Каспійського моря при допомозі відповідних каналів, пляни яких вже мали б бути готові. Преса підкреслює, що в Совєтах ніхто не сумнівається, що ці пляни пощастить здійснити. При цьому кожний цілком певно з острахом думає про нові невольничі роботи й нові катирги. Двісті мільйонів рабів могли б в Каспій відрами води наносити.

НА ШЛЯХУ ДО НОРМАЛІЗАЦІЇ ВІДНОСИН В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

ДОВІРОЧНІ НАРАДИ ЗАХІДНИХ ГУБЕРНАТОРІВ З НІМЕЦЬКИМИ ПРЕМІЄРАМИ

Франкфурт над Майном, 15 червня. Вчора тут відбулися довірочні наради між американським і британським військовими губернаторами Німеччини і німецькими премієрами західно-німецьких країн, на яких західні союзники поінформували німців про вирішені на конференції в Лондоні напрямні для майбутньої стабілізації відносин та державного оформлення Західної Німеччини. Мова була про всі три зони, теж французьку, бо і її включається в загальну нормалізацію західно-німецьких відносин, хоча це ще залежить від остаточного становища в цій справі французького парляменту. Британський і американський губернатори мали накреслити німецьким премієрам загальні напрямні щодо майбутньої західно-німецької конституції, яка була б тільки зміною і полекшенням окупаційного стану, бо західні союзники зобов'язані договором не заключували сепаратного миру з Німеччиною і його можна б вирішити тільки спільно зі Совєтами. Нова конституція була б тільки закінченням безумовної окупації і багато повноважень, що тепер належать військовим губернаторам, перейшли б під відповідальність німецькому уряду.

ҐОТТВАЛЬД НА ПОСТІ ПРЕЗИДЕНТА ЧЕХОСЛОВВАЧЧИНИ

Прага, 15 червня. Вчора, як передбачено вже раніше, чехословацький комуністичний парлямент одноголосно вибрав президентом комуніста Клеменса Готтвальда, що того самого дня „присягнув" на свою „честь і совість" працювати для добра країни та підкорятись її конституції, яку теж сам підписав. Під час церемонії в Празі били в усі дзвони та співали большевикові „Те Деум". Ввечорі відбулося прийняття, під час якого Готтвальд виголосив інавгураційну промову, критикуючи попередні режими в країні та вихваляючи свою диктаторсько-терористичну „народну демократію".

МАДЯРИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗАЦІЇ ШКІЛЬНИЦТВА

Будапешт, 15 червня. Вчора в цілому ряді місцевостей Мадярщини відбулися зорганізовані католицькою церквою масові демонстрації мадярського населення проти большевизації шкільництва, яку тепер переводить уряд. Під час демонстрації комуністична поліція перевела масові арешти.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ІНТРИГИ ПРОТИ ЗАХІДНИХ СОЮЗНИКІВ В БЕРЛІНІ

Берлін, 15 червня. Від часу, як поділ Німеччини на східну і західну зони став доконаним фактом та як виявилася неможливість спільного управління тими зонами, большевики докладають усіх зусиль, щоби заставити західних союзників залишити Берлін. При цьому Совєти користують всіми можливими засобами, головно трудноощами транспорту та провокаціями щораз нових інцидентів. До цих своїх намагань большевики пробують тепер використати теж німецьке населення, головно тих 750,000 берлінців, що підписали большевицьку декларацію в справі „об'єднання" Німеччини. Все це не має жодного впливу на непохитне становище західних союзників.

БЕЛЬГІЙЦІ РОЗСТРІЛЯЛИ 6 КОЛАБОРАЦІОНІСТІВ

Брюсель, 15 червня. Вчора тут розстріляно 6 осіб, засуджених військовим трибуналом на кару смерти за співпрацю з німцями. Їх „спеціяльністю" було доносити німцям про задуми бельгійського визвольного руху, зраджуючи при цьому його членів.

ГРЕЦЬКА АВІЯЦІЯ В БОРОТЬБІ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ

Атени, 15 червня. З'єднання грецьких бомбардувальників виконало вчора налет на Ликорахи в підніжжю гори Граммос, де мала находитися головна кватира большевицьких партизанів та їхнього ватажка Маркоса. Пілоти ствердили там велику концентрацію людей та великі спустошення, заподіяні скиненими бомбами.

СПРАВА НІМЕЧЧИНИ У ФРАНЦУЗЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

Париж, 15 червня. Сьогодні на порядку нарад французької Асамблеї є теж справа рекомендацій Лондонської конференції щодо майбутньої долі Німеччини. Комуністи і прихильники де Голя є проти такої розв'язки справи, але спостерігачі ствердждують, що рекомендації готові бути прийняті, хоча теж тільки незначною більшістю голосів та з можливими застереженнями. Британія і Америка та країни Бенелю ці рекомендації вже прийняли.

АВСТРІЙЦІ СУДЯТЬ 22 ЗА ВБИВСТВО 690 ХВОРИХ

Відень, 15 червня. Вчора тут почався судовий процес проти 22 обвинувачених, переважно лікарів, яких робиться відповідальними за смерть 690 умово хворих під час гітлерівського режиму.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ТЮТЮН ДЛЯ НІМЦІВ

Франкфурт, 15 червня. Недостача тютюну і цигареток є одною з найбільших причин дуже поширеної чорної торгівлі в Німеччині. Для боротьби проти неї американські і британські власті рішили імпортувати до Німеччини для легальної продажі тютюну вартості 12,000,000 долярів, що буде закуплений в Америці.

РОЗБІЖНОСТІ В СПРАВІ НАЦІОНАЛІЗАЦІЇ БРИТАНСЬКОЇ ІНДУСТРІЇ

Лондон, 15 червня. Британський парлямент продовжує дебати над способами і засобами вирішеної вже націоналізації сталевої промисловості, що мала б бути доверщена ще перед черговими виборами в 1950 році. На тему прийшло до серіозної розбіжності думок між самими лейбуристами, бо консервативні виступають принципово проти націоналізації.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3. N. J.

НЕ БРАТИ НАДТО СЕРІОЗНО!

Президентська виборча кампанія уже зачалась, хоч ще нема кандидатів, формально назначених партіями. Значить настала пора, яка завдає американцям найбільше страху з цього боку, що багато людей в світі зачне робити цілком фальшиві заключення про Америку, судячи її по тім, що тепер говориться, чи пишеться про американську політику, президента, конгрес і т. п. Ще в одній Англії розуміють Америку та американців найкраще, проте скільки і там, було помилкових коментарів та непотрібних побоювань у часі воєнних американських президентських виборів! Тільки такі люди як Чорчил приймали тоді зі спокоєм різні американські „погрози" чи „ревеляції", що їх розголошували різні кандидати в часі виборів. Знаючи добре Америку, Чорчил був певен, що як тільки буде проголошений вислід виборів, уся ця балаканина піде з вітром і ніхто навіть за це більше не згадає. День по виборах—і все успокоїться. Той, що програв погратулює тому, що виграв і життя попливе своїм руслом, хоч тисячі втратять политишенські „джаби", а на їх місце прийдуть другі, коли партія, що є при владі, провалиться.

Пригадуємо це, бо вже наближаються краєві конвенції обидвох головних партій. Демократичної й Републиканської, а тим самим ми вже є в часі виборчої гарячки. Підніс цю гарячку досить вчасно президент Труман, який проголосив свою кандидатуру на нову президентську каденцію. Ця кандидатура буде цілком певно прийнята конвенцією Демократичної партії. Труман це знає і тому виголошує уже тепер кандидатські промови. Ці промови вже викликали широкі відгуки в Америці й у світі. Не диво, це ж їх виголошує урядуючий президент держави. Отже, коли така людина назве вашингтонський конгрес „найгіршим" з усіх, які досі були (а це вже 80-тий конгрес!), то це виглядало б на велику обиду. Щобільше, така характеристика конгресу могла би захитати віру в це законодатне тіло, як неспосібне вирішувати великі світові справи. Проте і ця справа не буде виглядати так страшно, коли зважиться, що це говорить кандидат на президента і демократ, а в конгресі засідає більшість з републиканців. Труман, як кандидат, намагається не тільки прихилити виборців до своєї особи, але теж і до Демократичної партії. Іншими словами він хоче знову засісти в Білому Домі й по новому році, але теж хоче мати в конгресі більшість зі своєї партії. Ось тому в Трумана теперішній конгрес такий злий. На ділі так не є, не зважаючи на різні недомагання конгресу щодо вкорочування грошей на рятування Европи, чи в справі допущення більшого числа скитальців до Злучених Держав, або щодо гострих мір, звернених проти зорганізованого робітництва.

Куди критичніше треба б ставитись до таких висловів Трумана як „Я люблю старого Иосипа", себто Сталіна, що є „порядним чоловіком", але нічо не може зробити і дотримати слова, бо є „в неволі Політбюра". Проте і тут памятаймо, що не даром дехто називає президентські виборчі кампанії „цирком"... Одначе в часі кампанії можна почути теж справді серіозні речі й їх треба вміти пізнавати і відрізняти від „цирку", бо „цирк" минеться, а серіозне остане і буде заважувати на дальшій політиці Америки.

Виправдаймо наше передове становище

Усі ми, члени Українського Народного Союзу, пишаємося фактом, що наш Батько-Союз а з ним і ми, його члени, стоїмо на самому переді в нашій організованій американсько-українській громаді, як щодо нашої чисельности та моральної і матеріяльної сили, так і нашої дотеперішньої роботи і наших досягнень та наших цілей на майбутнє. Це передове місце в нашому громадському житті ми здобули собі нашою працею, нашими жертвами та нашою свідомістю, організованістю і цілеспрямованістю. Це є факти, потверджені безліччю всіляких доказів, від звітового стану нашої організації починаючи, а на участі поодиноких союзовців в громадській роботі кінчаючи. Вистачило б тільки пригадати поданий недавно на сторінках преси факт, що приблизно 80% всіх жертв на українські народні цілі походять від членів Українського Народного Союзу, хоча він з своїми біля 50,000 членів охоплює не цілих 10% американських українців. Це один з найбільш наявних доказів великої свідомости і тим самим жертвенности Союзового членства.

Це перше місце Українського Народного Союзу в нашій громаді мусить бути не тільки задержане, але ще більше закріплене. До цього є не тільки велика потреба, але й окрема нагода, вже хочби з огляду на кампанію за більшенням рядів членів У. Н. Союзу. Здобуваючи нових членів до нашої організації, ми рівночасно скріплюємо ціле наше громадське життя, бо даємо йому нових активних і свідомих робітників. Тільки уявити собі, як виглядало б наше громадське життя, яка була б наша громадська сила, який могутній був би наш американсько-український голос, як виглядали б наші збірки на народні цілі і т. п., якщоб Батько-Союз нараховував вже не 50,000, але два рази стільки, 100,000 членів! Звичайно, це ще далека мета, але вона цілком в межах можливостей і до неї нам всім треба змагати. До цеї мети ми швидко дійшли б, якщоб її значення та далекосяглість в громадському і особистому житті усвідомив собі кожний член Союзу та до неї змагав. Якщоб сьогодні кожний союзовець поставив своїм найближчим обов'язком і завданням збільшити свою організацію бодай одним новим членом, то Батько-Союз дуже швидко говорив би про 100,000 своїх членів.

Сьогодні ми хотіли б звернути увагу на ще одну можливість, яка дає союзовцям нагоду закріпити за собою цю передову позицію в загально-громадських справах. Маємо на думці збіркову кампанію, що її веде Український Конгресовий Комітет на допомогу визвольним змаганням України.

Ця справа вже не потребує окремих вияснень, бо вона справді очевидна. В теперішніх грізних часах, як світ знову переживає свою, можливо, найбільшу кризу в історії, усі народи роблять й докладають найбільших зусиль, щоби остаточно встановити тривкий мир та раз назавжди звільнитися від загрози нових воєн. У цьому великому змаганні український нарід не тільки позбавлений свого голосу, але його ще й надуживає для своїх цілей його найбільший ворог, що є й ворогом людства і головно нашої Америки, Советський Союз. Ми теж знаємо, що в світі так довго не буде миру і всі зусилля Америки та інших свободолюбних народів в тому напрямку будуть безуспішні, як довго Україна в неволі. І тут на американських українців спадає подвійне завдання, як американців і як українців родом. Ми допоможемо Америці й Україні як допоможемо українському народові звільнитися від большевицької неволі, як скажемо цілому світові правду про Україну, про її творчий труд та про її змагання і про її теперішню неволю. Це завдання припадає на наше американсько-українське представництво, яким є Український Конгресовий Комітет. Але він зможе з нього вив'язатись тільки тоді, якщо всі американські українці йому в тому допоможуть. Бо на це потрібно фондів. В Ню Йорку відкрито окреме бюро УККомітету, крім продовжування видавництва Українського Квартальника в англійській мові, видається ще й Український Бюлетин, четверте число якого вже появиться в найближчих днях, вже підготовлено окреме видання про визвольну боротьбу українського народу та плянується цілий ряд дальших заходів на оборону українського народу та на допомогу його визвольним змаганням. Щоби могти це виконати, УККомітет в цьому своєму бюджетовому році потребуватиме щонайменше 50,000 долярів, які йому повинно поставити до розпорядження українське громадянство. Про значення, потребу і необхідність цього справді не потрібно говорити, бо вони аж занадто очевидні. І в цій акції широкий загал членства Українського Народного Союзу знову повинен дати приклад усім іншим і ще більше закріпити за собою це передове становище, яке він занімає й в усіх інших справах в нашому громадському житті. Бо тут йдеться ні про що інше, як про головну найголовнішу справу: рятунок і допомогу Україні та українському народові визволитися з большевицької неволі.

Батько-Союз, на останньому річному засіданні свого головного уряду, дав під цим оглядом свій приклад, призначуючи на цілі УККомітету суму 1,000 долярів. Тепер своє слово повинні ще сказати поодинокі Союзові відділи та все членство. І треба, щоби це слово було могутнє, як і важлива є сама справа: воля України.

Е. Більський.

Шляхами московської національної політики

III. „Малоросійські" концепції московської еміграції.

Але і тут, на еміграції, препаруються відповідні політичні концепції для посилення малоросійства. Концепції ці виготовляються в різній формі, залежно від ступня інтелігенції і політичної підготовки малоросів. Найбільш примітивний спосіб — це фальшування історії царської Росії, як ідеалу для малоросів. Так, в одному російському еміграційному журналі читаємо, що „Росія об'єднала в собі велику кількість малих народів, однак ніколи не була імперіялістичною державою, тому що її політика базувалася на пошанованні побуту, звичаїв і вірувань тих народів, які входили в склад імперії. Навіть ті народи, що були завойовані силою зброї, переставали вважатися ворогами і діставали такі самі права, якими користувалися російські побідники. Наша держава ніколи не будувалася на злочинах і прокляттї, а на благословенні Божому і людському добробуті. Росія нікого не русифікувала насильно, ідоказом цього є те, що у величезній російській родині кожна нація заховала своє власне обличчя. Другого подібного прикладу колонізації смиренням і любовю не знає світова історія. Ми нікого не знищили і нічого ні від кого не брали. Давали — так! Почали давати від світу православія на дикій півночі, а кінчили нафтовою лямпою в якутській юрті, охотницькою рушницею в руках звіролова юкаґіра і університетом в Томску". (Див. „Огні", Мюнхен-Фрайман, ч. 9, з ня 1.10. 46).

Мені здається, що коментарі до цього тексту зайві. Важко уявити собі більш цинічне і похабне перекручування історичних, загально відомих фактів. Історія Московії, що сама по собі є історією деспотії і тиранії від Андрія Боголюбського через Івана Грозного, Петра Першого до Йосифа Першого, Росія, що канчуком, Сибіром і шибеницею та „вириванням ноздрей" панувала і тепер панує над підбитими народами — сьогодні виступає перед нами на еміграції в ролі угодника Божого, „народу богоносця", що „кротостю і любов'ю" зумів покрити одну п'яту частину земної кулі.

Перед нами лежить книжка Льва Толстого: „Хаджі Мурат" — видання УМСА для полонених. У цьому виданні видрукуваний повний текст первісного рукопису Толстого, з усіма доцьогочасними цензурними пропусками. В одному місці цієї книжки змальований такий образок: Міністер військових справ Чернишев на авдієнції у царя Миколи І., реферує йому справу побиття поляком-студентом професора університету за те, що професор поставив студентові невідповідну оцінку при іспиті.

„Миколай — пише Лев Толстой — зробив багато злого для поляків. Для пояснення цього зла йому треба було бути певним, що усі поляки негідники. І Миколай вважав їх такими і ненавидів їх відповідно до того зла, яке він їм спричинив". Тому він в справі згаданого студента кладе на справі резолюцію, яку ми тут наводимо в мові оригіналу: „Заслужіваєт смертной казні. Но, славу Богу, смертной казні у нас нет. І не мне вводіть ейьо. Провесті 12 раз скрозь тисячу человек. Ніколай."

„Миколай ..знав,. завважує Лев Толстой, що дванадцять тисяч шпіцрутів було не тільки певною, мученицькою смертю, але і злишнею жорстокістю, тому, що досить було п'яти тисяч ударів, щоби вбити найбільш здорову людину, але йому було приємно бути невблагано жорстоким і приємно думати, що в нас немає кари смерти".

В минулому році ТАСС, а за ним світова преса повідомила, що в СССР скасовано кару смерти. „Кари смерті, слава Богу у нас нет... і не мне вводіть ейьо..." Йосиф Перший показався гідним своїх великих попередників.. „кротостю і любов'ю" будуючи імперію.

Немає сьогодні ані за залізною заслоною, ані тут на еміграції московських політиків, які не вважали б, що „одне треба признати большевикам, що національне питання вони розв'язали правильно". (Див. „На Чужині", „Страх перед майбутністю" ч. 7.) і які думали б в майбутньому застосувати в російській „імперській" національній політиці інші принципи, аніж ті, що їх проповідувала вчора Царська Росія, а сьогодні застосовують і перепроваджують в життя большевики. Тільки що опублікувала наша і чужинецька преса програму „Національно-Трудового Союзу" російських солідаристів, в якій російська нація представлена як „тісна сім'я народів, що історично об'єдналися довкруги російського народу і пізнали впродовж багатовікової спільної історичної долі спільноту державних, культурних і економічних інтересів". „Історична місія Росії — це здійснення правди на землі". „Ідея Росії є ідеєю справедливого суспільного життя, ідеєю здійснення правди на землі, що є самозрозумілою не лише для себе, але і для других". „Російська державна влада повинна бути єдиною і центральною для цілої держави", а „виконна влада формується за принципом назначування згори". „Російська держава повинна охоплювати усі народи, що є сьогодні в межах СССР і цим народам дається можливість плекати власну культуру, вивчати рідну мову"... а навіть „вживати її в школах, театрах, пресі, зборах, тощо..," Однак, „російська мова історично являється мовою російської культури й державности і є зрозуміла для всього населення Росії, тому вона признається мовою об'єднуючою, загально-державною..."

Врешті, в журналі видаваному російською еміграцією в Парижі під редакцією Мельгунова „Лє Індепандайс", ч. 91 опубліковано ще одну програму „Союзу боротьби за визволення Росії", організації, що ще не існує в житті, але яку хочуть покликати до життя російські ліберальні кола. В програмі цієї майбутньої організації, читаємо, що „внутрішній устрій відродженої Росії повинен бути виявом свобідної народньої волі і спиратися на широку самоуправу. Для цієї цілі: а) в Росії встановиться федерацію, що забезпечуватиме рівність усім народам, що замешкують в ній; б) територія Росії буде поділена на великі області (землі) після національного географічного, економічного і культурно-історичного принципу. Кожна область має мати власну самоуправу; в) усім народам, що замешкують в Росії, незалежно від териоторії, гарантується свобода мови, навчання в рідній мові і культурна автономія. Російська мова є спільно-державною мовою (в оригіналі: „общеґосударственним язиком"); д) Зовнішня політика, зарядження і керівництво

(Докінчення на стор. 3-тій).

ПЕТРО МІРЧУК.

КОЛИ ГОРЯТЬ ЛІСИ

Оповідання з недавнього минулого.

21)

— Щаслива дорога — сказав Дмитро і кивнувши на прощання головою, повернувся та поїхав дальше. Він думав ще деякий час над розмовою з Федоренком, дивуючись в душі Федоренковому рішенні. З таким захопленням читав він Федеренкові твори, уявляючи собі його готовим перевести в життя те, що проповідував той. А тут, ось, зовсім не те. Хіба ж воно справді він зневірився в доцільність спротиву ворогові. Якже ж воно можливе? Аджe ж він якраз захоплювався найбільше моментами з історії як української так і чужої, де виступав особистий героїзм і очайдушність, що не лякалися безоглядної матеріяльної переваги ворога та не зважали на безпосередню безвиглядність перемоги. Та, що ж, бувають різні люди і різні способи думання!...

Вїжджаючи в село, зустрів Дмитро молодого хлопця, що стояв тут з остерігаючою таблицею, де латинськими та українськими буквами було виписане ярко червоною фарбою. „Тиф". Дмитро підїхав до нього.

— У вас тиф?

— Страшний! — відказав хлопець. — Не знаю, черевний чи плямистий, але дуже грізний. Люди мруть, як мухи.

— Але, мабуть, самі лише німці, — засміявся Дмитро.

— А ви хто такий? — спитав його хлопець.

Дмитро сказав кличку і показав свою пістолю.

— Ну так би й зразу — усміхнувся й собі вартовий. — Проїжджайте. У нас зовсім спокійно. Наш спосіб таки помагає. Тиф відстрашує всіх.

Дмитро поїхав дальше. Він полагодив ще деякі поручення, дивився з захопленням на гарячкові приготування молодих хлопців та старих селян, що спільними зусиллями приготовлялися до оборони, копаючи в лісі схови, та переносячи туди залишені німцями та мадярами запаси зброї. А на кінець вступив він до невеликої хатини під лісом, де виростав він колись малим і де жила сьогодні при його матері його молода дружина, Любця. Обі вони кинулися на стрічу йому та привітали його гаряче.

— Нічого не сталося? Все в порядку? — допитувалася пригорнувшись до нього Любця.

— Покищо, нічого. Німці відступають поспішно у гори. Нашого населення теж дуже багато іде з ними. Більшість залякана німецьким терором. Але трапляються й такі, що самі тікають перед небезпекою. Дивно, що стільки молодих, здорових людей тікає, щоб ратувати своє майно та своє життя, покидаючи рідний край на поталу ворогові. Та, що ж, партизанка це не регулярна армія і примусом до партизанки нікого не візьмеш. Тут треба доброї волі, готовости до посвяти і запалу, а коли цього немає, то й не треба йти в повстанці.

— А в нас майже всі залишаються — замітила мати. — Хто ще був вдома зі здоровіших мужчин, іде в повстанці.

— А небезпека справді велика — замітив Дмитро. — Фронт вже зовсім близько й рветься, як павутиння. Ворожі стежі проривають вже аж до самих Карпат. Новий наїздник суне великими силами, як лявіна. Перед нами ще важча і ще більш затяжна боротьба, як досі.

— Що ж, так, видно, судилося.

— А може б — завважив несміло Дмитро, дивлячись Любці ввічі — може б ти таки рішилася прилучитися до транспорту, що відходить на Словаччину та переїхала в безпечне місце, щоб дальше від фронту. Ти ж знаєш з минулого ту нову дійсність, що гряде. Важка вона. Я залишуся вже тут сповняти обовязок за нас обоїх, а ти переїжджай туди, пережити важкі часи. Дасть Біг, що проминуть вони скоро і тоді ми зустрінемося знову.

Очі Любці спалахнули вогнем.

— Щоб я покидала тебе у небезпеці, щоб я залишала батьківщину і тікала в безпечне місце? Ніколи! Моє місце тут, де ти залишаєшся. Що зустріне усіх, то й мене.

— Пробач, що посмів я давати тобі таку пропозицію. Та не хотів я, щоб залишалася на майбутнє хочби тінь припущення, що я змусив тебе залишитися у небезпеці. Ти ж знаєш, що жде мене. Рейди по лісах, та безустанні сутички, наступи і відступи і безустання небезпека. Хто зна, чи зможемо ми побачитися ще, хоч обоє житимемо тут, у рідному краю.

— Що Бог дасть, то й буде, — відказала твердо Любця.

— Правда твоя — підтвердив Дмитро, пригорнувши її міцно до грудей та склавши гарячий поцілунок на її уста.

...Валки, валки, валки. Військо і цивілі, танки, кавалерія і піхота, авта і селянські вози перемішуються в суміш, простягаються у довгу, предовгу колону і повзуть чорною гадюкою битим шляхом на захід і на південь. А з далі долітає гомін глухих гарматніх пострілів, повітрям потрясають щохвилі розриви бомб. А сумерк літньої ночі, що злітає незамітно на землю, лижуть кривавими язиками заграви, що палають десь ген там, в лісі.

Дмитро оглядає все те, прощаючись із молодою дружиною та старою матірю, щоб іти на зустріч новому невідому майбутньому. Мовчки дивиться у слід безконечним валкам. А потім переносить свій погляд на ліси, що світять пожежами:

Там його місце. (Кінець).

„Ціла наша Лемківщина... це образ страшної пустки"

Винипеґ, дня 7. червня. — (УКПС) — Дістали ми страшні вісти про переслідування наших братів на Лемківщині. Понище подаемо їх без жадних змін:

„Отже ціла наша дорога Лемківщина, це образ страшної пустки, прекрасні церковці стоять обідрані зі всього, що не зміг бідний нарід забрати. Села переважно спалені, а як ні, то потроха заселені чужими. При виселенню наших, дялись річи впрост не до увірення, приїзджало польське військо, для порядку, та рабувало, та било людей, не вилучаючи священика, котрого не пощадили, аж до крови. Над бідними дівчатами знущались так, що били в зад, холодили „срібнолетним", а потім знов били, що аж тіло відпадало. Лікувались бідняки в шпиталях по кілька місяців, а декотрі померли (назвиська знані). Селян били так, що кров була на стінах, холодили, опять знова били (назвиська знані). В місті, де відсиджують очікуюні слідства, сидять по пивницях, в зимі їх на лід саджають та видумують різні тортури. Міліція по селах витворює такі знущання, що описати годі, а при тім кажуть співати. Там, де є уряд У. Б. — то є уряд безпеки — можна чути такі крики, що люди з тої вулиці втікають, бо не можуть стерпіти, а як кого випустять, то мусить підписати, що нічого не скаже. Наші священики по криміналах і обозах, а хоч прокураторія відступила від обжаловання, то держать їх до тепер й не приймуть ні одного пакунку з одягом чи харчем. Багато священиків повбиваних, а як вивозили, то все в наші найбільші свята, на Різдво, Великдень, Йордан. Нагнали всіх на двірець, де бідний нарід, під голим небом, разом зі своїм скотом на слоті й зимні своеї черги очікував нераз і дві неділі. Роками сидять люди без вістки, для родин, бо не вільно дати знати про себе. Використовують так працю наших і держить їх самовільно, так званий П. У. Р., то значить польський уряд репатріяційний, і нема на це ради. Тут на папері демократія й зрівнання, однак шовінізм, виссаний з грудей матері, виступае явно на кожному кроці. Тут не знайдесь ні зрозуміння, ні вислухання, ні милосердя, а про справедливість уже давно забулось. По відході Советів, польські банди А. К. нападали на спокійні села та грабили, що далось, команданти міліції забирали людям коні, бо казали, що це крадені; ще силували під багнетом на це підписатись. Своїх тепер судять, карають смертю, дуже багато наших молодих дівчат та хлопців, як рівнож й польської інтелігенції, сидить в Варшаві на „Мокотові" це дуже строга вязниця. Найтяжчий табор праці є під Познанем у Вронках, де сидить дуже багато наших найінтелігентніщих хлопців. За зраду тепер вішають, стріляють, а банди рабункові мимо цього не устають, рабуючи своїх. Почавши на сході, а скінчивши на заході, розкопують гроби, профанують померших, та забирають дорогоцінности й навіть видирають щоки задля дорогих зубів. Тамтого року на стадіоні в білий день повісили двох хлопців, що оглядали люди й шкільна молодь. Вкоротці бубнуючи дали знати, що завтра будуть вішати одного на ринку, щоби всі іщли дивитись. Повісили справді молодого хлопця, а щоби не міг нічого сказати, напхали йому ґіпсу в рот. В обозі-парці в Явожні, коло Кракова, більше як рік сидять наші священики й інтелігенція, хоч звільнені від вини й кари. Дрібка польської еліти сидить як миші, а щумовиння ґаздує, немае й з ким що говорити, бо всюда цілковите безправя. З заходу хто може, утікає своїм коштом, як мае до чого. Словом, безголовя, цілковите здеправування, а ознакою рівня моральности є 80% венерично хорих жінок, як сказав публично з амбони лат. епископ. Чахотка також збирає свое жниво".

Кінчатья ці страшні вісті такими впрост безнадійними словами: „З нагоди Воскресення Христового, просимо приняти, найкращі побажання, від цих, нещасних, що тужать за своїм і не почують ні Плотію уснув... ні Христос Воскрес..."

Шляхами московської національної політики

(Докінчення зі стор. 2-гої).

военними силами, грошева система і інші державні функції всеросійського значення є в руках центральної російської влади".

Ми доцільно наводимо тут цитати різних програм розв'язки національного питання, як його собі уявляють різні російські еміграційні кола, від т. зв. „чорносотенців", що відважно ставлять справу і кажуть, що „Сталін робить загально-російську національну роботу" і що тому „належить підтримувати справу Сталіна", до „поступових" і ліберальних російських еміграційних кругів, до яких зачислюють себе напр., солідаристи, щоби показати, що ніякої засадничої різниці в програмі цих груп, якщо ходить про українське питання, немае. Це є ця сама знаменита порада Леніна щодо української справи: „Вони хочуть мови? Дайте їм три мови!" Це є ці самі тези сталінської конституції з „самоопределеніем вплоть до отделенія" усіх народів, тільки не тих, що входять в склад Радянського Союзу.

IV. Українська „московська" концепція.

Усі згадані вище програми московської національної політики спрепаровані тільки для різного типу малоросів і малоросійствуючих українців, що в той чи інший спосіб є уже підготовлені до сприймання одної із московських рецепт. Та московські політики свідомі того, що далеко не всі українці зловляться на гачок „триединста російського народу" або „братерства усіх слов'янських народів" і що є багато таких українців, що знають так, як це знав колись Остап Вишня, що „братній народ" походить від слова „брать", а не від слова „брат". Для цих українців москалі очевидно, ніякої політичної концепції не висували і не думають висувати, знаючи, що проти нас не можна воювати арґументом, що „Росія збудована кротостю і любов'ю". Але Йосиф Перший знає і проти нас один переконливий арґумент — це є арґумент сили, наган, концентраційний табір, Сибір.

Така є сьогодні дійсність відношення москалів до українців, як до найбільшої й культурно найсильнішої нації серед усіх інших „народів за залізної заслони. Супроти такої дійсності українці висувають власну концепцію, що висловлена найкраще устами великого „поступового малороса" Хвильового, що в певний момент свойого життя сказав — „Геть від Москви". Чому геть? Яким способом геть? В хвилину, коли Хвильовий сказав ці слова, Москва була неподільним і виключним володарем України — цей об'єктивний факт так глибоко усвідомив собі Хвильовий, що зміг від нього втечи тільки дорогою самоліквідації. Під кличем — „Геть від Москви" розумів, очевидно Хвильовий психологічний відворот усього українства від Москви і шукання інших, власних культурних традицій і політичних концепцій, а не тих, які він сам вибрав напочатку своеї політичної карієри. „Геть від Москви" означало зірвання з кличем „триединства" і „всесоюзництва", зірвання з ідеологією „російського післанництва в світі" як „народу-богоносця", що йде сповнювати вселюдську справедливість, байдуже якого — толстовського, достоевського, ленінського чи сталінського толку, — бо по дорозі до цієї „справедливости" „народ-богоносець" йде вбрід кров'ю інших народів і мусить на завдоволення своеї невгомонної справи „справедливости" проковтувати щораз то нові й нові народи східньої та середньої Европи та Азії.

„Геть від Москви" означає для нас сьогодні обсада нашими силами певного відтинку фронту в противольшевицькому бльокові народів, що свою ідеологію і свої політичні концепції будують на засадах християнського світосприймання, християнської демократії і народоправства.

(Кінець).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВІРИТЬ, ЩО БУДЕ ДОБРЕ Й ВИРАЗНО ГВОРИТИ! —Оперова співачка, Роз Бемптон, подає букет квітів малій дівчинці, яка находиться в Інституті, в якому поправляють мову дітям і дорослим. Цей Інститут находиться в Вічіта, Канзас. Там уже вивчено понад 2,000 дітей і дорослих виразно говорити. До Інституту посилають з цілої Америки таких, що мають недомагання з мовою.

9-ті Вищі Освітні Курси у Виннипеґу, Канада

Кожного літа до Канади із Америки приїздить певна кількість молоді на Вищі Освітні Курси у Винипеґу. Ці курси організовані Осередком Української Культури й Освіти. Ним утримуються й ведуться. Управа курсів дбає, щоб молодь могла за час науки довідатись про велич української культури та навчитись корисних для неї знань. До цього часу через курси пройшло біля 500 осіб. Студенти приїздили з усіх провінцій Канади — з берегів Атлянтійського та Великого океанів. З Америки приїздили з декількох стейтів.

Української молоді в Канаді й Америці багато. Більшість її не має часто жадної нагоди навчитись писати й говорити по українськи, а ще тяжче стоїть справа з відомостями про історію України, її літературу та мистецтво. Через те курси стали тим місцем, де молодь може в два літні місяці багато навчитись і мати велику приємність побути в оточені молоді з усіх сторін просторих Америки й Канади.

Українські Батьки! Коли Ви бажаете піднести знання у Ваших дітей і лишити їх дійсними Вашими заступниками — використовуйте нагоду! Посилайте дітей і старших на курси, дайте їм можливість побути між своїми братами й сестрами та навчитись за той час багато доброго, що їм напевно придасться в житті.

Управа курсів дбає, щоб курсанти мали добрих і фахових учителів. Курси Осередку є ведені в такий спосіб, щоби відноситись щиро й толерантно до всіх груп і церков. На курсах дбається за обзнайомлення курсантів з українськими традиціями, виробляється почуття толерантности до інак думаючих і віруючих та дбається викликати потрібне для всіх почуття єдности народу і його культури.

Минулі 8 курсів стверджують, що Вищі Освітні Курси добре впливають на молодь та що вона стае більш поважна й свідома, а зокрема охочою до праці в громадах. Багато з наших курсантів виконують в громадах функції учителів Рідних Шкіл, диригентів хорів, інструкторів національних танців та помагають організувати молодь. Вони привчаються з пошаною ставитись до своеї преси, книжки й дбають про піднесення культури. Багатьом з курсантів курси заохотили продовжувати науку на високих школах чи по закінченні їх продовжувати далі й спеціялізуватись.

Т. Шевченко говорив: „Раз добром налите серце — ввік не охолоне". Поможіть нашій молоді, щоб їхні серця налялись добром українським, яке вони понесуть через життя й для слави Вашої і всього народу. Дбайте за молодь, посилайте на **Вищі Освітні Курси** у Винипеґу.

Обмежень, щодо віку й освіти для бажаючих учитись на курсах немає. Приймаються діти понад 13 років, а також молодь (хлопці й дівчата) із закінченою високою освітою й старші особи.

Зголошуватись на адресу:

THE REGISTRAR
Ukrainian Cultural and Educational Centre
Box 3093, Winnipeg, Manitoba.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

(Як їх подають советські джерела).

ПОМЕР АКАДЕМІК ВАСИЛЬ ВАСИЛЬ ЩУРАТ.

Київ. — У Львові помер 27 квітня ц.р. академік Василь Щурат. Згідно з ухвалою ради міністрів УССР його поховано на державний кошт. Дружині Щурата виплатили одноразову допомогу сумою на 10,000 карбованців та призначили безплатне користування помешканням аж до смерти.

ДОБРОВІЛЬНІ РОБІТНИКИ.

— Київ. — Багато випускників технікумів та фахових шкіл міністерства шляхів УССР пішло на його заклик „добровільно" працювати при будові залізничних шляхів на Уралі, Сибірі та Далекому Сході. Більшість із „охотників" призначено на працю будування південно-сибірської залізниці. (Видно, що висилають українців на Сибір та Далекий Схід під різними приключками постійно. І, головне, що те все відбувається „добровільно" — Прим. Ред.).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВІДГУК НА УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ В ТАВН ГОЛ В НЮ ЙОРКУ.

Після концерту Українського Національного Хору під проводом Юрія Кириченка в нюйорському Тавн Гол я одержав листа від славного старенького російського письменника С. І. Ґусева-Оренбурґського, творами котрого ми в молодости захоплювалися. Оповідання його всі просякнуті надзвичайною лагідністю, а головне, християнським духом.

Ось в перекладі його лист до мене, в котрому він описує свої враження з концерту:

— „Христос Воскрес! Дорогий Отче Павле:... був я на першому і останньому в цім сезоні концерті Українського Національного Хору. Це був празник Української Пісні. Співали знаменито. Всі були на висоті: діріґент, співаки, солісти й акомпаніятор.

„Були переможені тисячі-тисячі затруднень. Менаджером був Юрій Кириченко молодший, ентузіяст української пісні, в той час, коли його тато, п. Юрій Кириченко старший, є її вірним лицарем. Отже, успіх мистецький був великий... Появилися гарні рецензії, а це вдохновляє хор для нової роботи і вселяє світлі надії в серце членів цієї Організації, котра горить любовю до рідної пісні. І правда, що крім любови до неї, до **святої української пісні**, — заставляє цих ідеалістів служити їй вірою і правдою? Кожного тижня в четвер, „в бурю, во ґрозу", в сніжний шторм, під проливним дощем або в густім тумані, або в ясні тихи вечорі, коли хочеться перейтись або забавитись після тяжкої праці ділового американського дня, йдуть ці люди — часто здалека — на проби, щоб творити чудеса краси із чарівних звуків української пісні. Ці співаки ентузіясти на чолі із своїм талановитим, надхненним діріґентом хочуть поділитися неізчерпаемими скарбами її з американським народом, — внести свою лепту в скарбницю його культури. Ціль прекрасна, благородна, висока, як благородний і високий і прекрасний сам український нарід, створивший цю пісню.

„Про цей хор треба було б багато писати, щоби помогти йому, щоби підвести під нього солідну, несокрушиму базу — вокальну, тренірівочну, матеріяльну. Гарно було б, якби цей хор мав Товариство його Друзів, котрі постійно, хочби і мінімально, підтримували цю необхідну організацію. Ми в нашому гуртковї дещо робимо, але це, крапля в морі, але якби друзів було багато. Якби було багато!... Дай, Милий Боже!".

Ось як пише про нашу пісню, ще й ділами підтверджує, російська чесна людина.

о. П. Корсуновський.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Поміч европейській індустрії через Плян Маршала

Велике значіння для економічної відбудови Европи має збільшення її індустріяльного виробництва. Тому одним з головних завдань Пляну Маршала є постачання країнам, що користають з того Пляну, відповідної кількости індустріяльного знаряддя й сирівців. Злучені Держави, що збільшили в наслідок війни свою продукційну можливість майже на дві третини, будуть головним джерелом тих матеріялів для Европи.

Оскільки 16 країн Західної Европи, які співпрацюють в справі відбудови, все ще не є спроможні платити за потрібні їм індустріяльні знаряддя та сирівці, Злучені Держави, згідно з пляном, мають фінансувати експорт тих речей, доки ті країни не стануть на власні ноги. Сподіваються, що це станеться десь в 1952 році, при кінці 4 річної програми, наміченої Пляном Маршала. (Ціла програма вимагатиме яких 17 більйонів долярів, з яких Конгрес ухвалив $5,300,000,000 на перший рік.)

Американська поміч для індустріяльної відбудови Західної Европи має бути направлена на деякі головні ділянки індустрії з того розрахунку, що збільшення виробництва в тих ділянках потягне за собою збільшення і в інших.

Таких речей як вугілля, сталь, нафта, машинерія, товарові залізничі вози і т.п., Америка зможе дати за чотири роки тільки малу частину того, що потребує Европа — правдоподібно біля 5 відсотків. Кооперуючі країни Европи мають дати решту — 95 відсотків. Проте матеріяли зі Злучених Держав — хоч пропорційно в малій кількости — мають допомогти Західній Европі відзискати свою економічну силу.

Одною з великих потреб Західної Европи є вугіль. Згідно з наміченим пляном, Америка має посилати до Европи свій вугіль в додаток до того, що Европа добуває зі своїх джерел. Американській вугіль допоможе европейським залізницям, електровням, фабрикам, доки европейські копальні зможуть цілком задовольнити потребу.

Потребує Европа також нафти для своєї індустрії. Америка купуватиме її по-за межами Злучених Держав, аби помогти Европі і в цьому. Американські електричні знаряддя уможливлять збільшення електричної сили в Европі. Більше електрики — більше праці на фабриках, більше фабричних виробів. Але великі електричні машини правдоподібно будуть висилатися щойно пізніше, зогляду на сучасний брак таких машин в Злучених Державах.

В Америці зроблені товарові, залізничі вози, разом з тими, що виробляються в Европі, збільшать европейській залізничий транспорт. Також у великій пригоді стануть американські вантажні автомобілі для транспорту, як в межах країн Західної Европи, так і між країнами.

Конче потрібна для европейської відбудови є сталь. Зогляду на свою потребу, Злучені Держави плянують експортувати до Европи біля 20 відсотків невиробленої, або напівготової сталі від тої кількости, що Европа хоче мати. Готового виробу сподіваються вислати більше.

Є ще інші матеріяли й знаряддя, що їх Злучені Держави не зможуть дати в такій кількости, як того бажала би Европа, але сподіваються, що й те ,що Америка може додати до европейських засобів, допоможе кооперуючим країнам досягти наміченого ними виробництва.

Загальна Рада.

ЩО ВИ ЗРОБИЛИ ДОТЕПЕР, щоб помогти українській справі в сьогоднішньому неспокійному світі?

Передплатіть

„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК"
"THE UKRAINIAN QUARTERLY"
50 CHURCH STREET, R. 252, NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $4.00)
— та —
„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ"
"THE UKRAINIAN BULLETIN"
50 CHURCH STREET, R. 252, NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $2.00), що виходять на англійській мові.

Зробіть це негайно, бо в той спосіб поможете розвіяти баламуцтва ворожої пропаганди!

Подбайте також про те, щоб і Ваш приятель-американець зацікавився тими інтересними виданнями.

Радо приймаємо кольпортерів із всіх місцевостей. Охочих просимо чимскорше зголошуватися по повновласти. Праця на 25%.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

14,567 Денчик Петра з с. Рожебович (Перемишль) від Заброварна Марії і Манушин Петра.

14,568 Масляний Ілька і Марії з с. Полона (Сянік) від Зелюнка Анни з Валяпетрова.

14,569 Семанчик Миколи, Івана і Семко Марії з с. Репеді (Сянік) від Гайда Петра.

14,570 Міщук Юрка і Маруні зам. Проць з с. Глебівка (Станиславів) від Гарбуз Дмитра с. Івана.

14,571 Пастух Івана і Дмитра з с. Ліщеви Долішної (Добромиль) від Пастух Івана.

14,572 Гук Василя з м. Отинія (Товмач) від Болгач Івана с. Степана.

14,573 Гаврилців Мартина з с. Верчан (Стрий)) від Галій Михайла с. Андрія.

14,574 а) Сорока Катерини і Анни з с. Стрибличі (Старий Самбір) від Янів Олекси.

14,574 б) Брутко Михайла вуйка з с. Стриблич (Старий Самбір) від Фединько Марії.

14,575 Сопко Анастазії, Федевич Олексія з с. Черневи (Перемишль) від Васюта Івана.

14,576 Гудзік Володимира з с. Кривеньке (Копичинці) від Марак Івана.

14,577 Пашко Івана з с. Лопушани (Зборів) від Шевців Івана.

14,578 Ласовський Івана, Петра і Михайла від Вацюк Михайла с. Анни Ласовської з с. Утянова (Лісько).

14,579 Василик Марії з с. Коропця (Бучач) від Хамалик Дмитра.

14,580 Рідних і знакомих з с. Прибишів (Сянік) від Гулич (Галих) Федора.

14,581 Дацюк Демка з с. Іванівки, Козачишин Івана з с. Турумки обл. (Скалат) від Догляд Володислава.

14,582 Чичула Миколи, Анни, Марії, Степана і Гриня перебували в Мединичах (Дрогобич) родж в Америці від Чичула Катерини з Ріпниць.

14,583 Савченко Анни що виїхала з Владивостока до Сан Франсиско пошукує Скобринська Ольга з дому Овденко.

14,584 а) Кучер Василя від Фафендик Антона з с. Майдан (Станиславів).

14,584 б) Михайлієв Якова від Надраба Параски д. Миколи з с. Глибівки (Станиславів).

14,585 Вархолик Анни з с. Рихвальд (Горлиць) від Вархолик Анни.

14,586 Осадчук Леся, Радинський Федора і Параски з с. Устечка (Заліщики) від Осадчук Анни.

14,587 о. Желіховський Осипа, Дорош Івана з Борині (Турка) від Стебницький Василя.

14,588 Чічкан Еви з дому Пелех з с. Вільшаниці (Золочів), Заболотна Доміцелі з с. Глібова (Скалат). Гурська Анни з с. Бужка (Золочів від Пелихова Теофілі з дому Демчишин.

14,589 Ладинаїв Івана і Григорія з с. Містковичі (Самбір) від доньок о. Макар, Отепанії і Ярослави.

14,590 Войтович Степана з с. Свитозів (Сокаль) від Мартинюк Ксені.

14,591 Кравець Петра, Анни і Еви від Кравець Михайла с. Івана з с. Панищів (Сянік).

14,592 Бявко Михайла з с. Вялочок (Сянік) від Бялко Івана.

14,593 Каленчак Теклі з дому Сушко з с. Команча (Сянік) Сіурма Андрія, Нодзьо Яцка з с. Лубків від Сушко Василя і його жени.

14,594 Туркас Анни з дому Кравчик від Гаврисів Анастазії з дому Кравчик з с. Ляшки Муровані (Добромиль).

14,595 Мірський Івана від Демидових Михайла с. Андрея і Анни з дому Закович.

14,596 Міцевський Павла батька з м. Кольки (Луцьк) від сина Олександра.

14,597 Янів Миколи з с. Стрільбича (Новий Самбір) від Янів Петра.

14,598 Галаса Катерини, Еви і Насті з с. Пололона (Сянік) від Мельник Дмитра.

14,599 Різник Казимира та односельчан повіту Бережан з Нараєва від Бойко Михайла.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 8, Pa.

ЖИДІВСЬКО - АРАБСЬКІ БІЙКИ В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ.

Тріполі, Лібія, 14. червня. — Рівночасно з довершенням чотиро-тижневого примир'я в Палестині, почали загрозливо поширюватися жидівсько-арабські бійки в Північній Африці. В Лібії в цілому ряді місцевостей дійшло до заворушень, під час яких вбито трьох жидів і чотирьох арабів. Британське військове управління було змушене проголосити виїмковий стан і військо одержало наказ перебрати охорону ладу і безпеки. Про загрозливе поширювання жидівсько - арабських заворушень повідомляють теж з французького Альжиру, куди французький уряд був змушений вислати нові підкріплення своїм гарнізонам.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. червня, в годині 1. пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Кожний член отримає свою дивіденду на зборах, бо секретар не може висилати кожному членови до дому. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

CLEVELAND, O.—St. Mary's Lodge Br. 112 will hold its monthly meeting Sunday, June 20, in the Church hall on College Ave., after the 3rd Mass. We urge all members that are in arrears in dues to please attend. — Rose Kupchik, Sec'y.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 20. червня, в салі при укр. прав. церкві, 2250 В. Кортез ул., точно в год. 12. в полудне. Просимо всіх членів прийти на ці збори, вирівнати свої вкладки і взяти свої чеки дивіденди. — Д. Когут, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє, що піврічні збори відбудуться 20. червня зараз по Сл. Божій на Вест Райен Еве. Просимо всіх членів прийти і вислухати звіт за 6 місяців. Є багато справ до полагодження. — С. Роган ,предс.; С. Нановський, секр.-кас.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 20. червня, в годині 12. вполудне, в домі відділів У. Н. С., 843 Н. Вестерн Еве. Просимо всіх членів і члениць прийти на збори, заплатити свої вкладки і забрати свої чеки дивіденди від У. Н. Союзу. — Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20. червня, в год. 5:30 ввечір, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо буде звіт уряду за пів року і роздання чеків дивіденди та інші важні справи до вирішення. — М. Куба, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в суботу, 19. червня, в парохіяльній салі, 74 Геррис Еве., в годині 7. ввечір точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення. На цих зборах будемо роздавати чеки дивіденди від У. Н. Союзу. Просимо членів вже замовляти календарі, що видасть У. Н. Союз. Рівнож не забувайте вписати свої діти в члени У. Н. Союзу. — В. Кушнір, предс.; І. Кокольський, секр.

ТИММИНС, ОНТ. — Повідомляємо, що піврічні збори У. Н. Союзу, від. 456, відбудутьвя 20. червня в годині 2. пополудні в домі Тов. Просвіта, 74 Елм Стріт ріг 5. Евеню. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи полагодити, які будуть корисні для нашого членства і нашого відділу. Рівнож просимо всіх українців, які ще не стоять в рядах У. Н. Союзу, прийти і вписатися. — За уряд: П. Могилюк, гол.; В. Варкевич, секр.; М. Мельник, кас.

LORAIN, O. Semi-Annual meeting of the Ukrainian National Association Br. 50 will be held Sunday, June 20, at 1 P. M., in the Hall of St. Mary's Ukrainian Orthodox church, cor. of 34th & Palm Ave. All members are urged to attend.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 19. червня, в годині 7. ввечір, під ч. 847 Норт Франклин ул. Просимо членів прийти на ці збори, де кожний одержить дивіденду від У. Н. Союзу. Щоби чеки не лежали в секретаря, кожний член повинен прийти на ці збори. — С. Чорномаз, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбудуться в неділю, 20. червня, в годині 2. пополудні, в гали де рвичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори. Контр. комісія дасть звіт за 6 місяців і є інші справи до полагодження. Будемо роздавати чеки дивіденди на цих зборах. — С. Патен, предс.; С. Пелехатий, кас.; Г. Тимчій, секр.

БРОНКС, Н. Й. — З причини, що в суботу, 19. червня ,галя ю зайнята, збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в неділю, 20. червня, в год. 11:45, по Сл. Божій, перед полуднем, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве. Маємо чеки дивіденди, які будемо доручувати членам на зборах; почтою не будемо висилати до нікого. Хто з членів чи нечленів хоче мати ювилейний календар У. Н. Союзу на 1949 рік, нехай замовить собі на зборах і заплатить $1.00. Ціна однакова для всіх. Календаб У. 7. Воюзу це найкращий Різдвяний дарунок для родини і приятелів. — В. Морозович, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. червня, в годині 2. лополудні, в галі церковній, 23 Волнот ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. На цих зборах отримаєте чеки дивіденди від У. Н. Союзу. — П. Курко, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 13. червня 1948 року помер

МИХАЙЛО НИСКИЙ,

член Укр. Зап. Тов. Дністер, від. 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку.

Покійний родив 1894 року в селі Дусанів, повіт Перемишляни, Західна Україна. Був люблений усіми, хто його знав. Полишив горем прибиту дружину Анастазію та брата Миколу.

Похорон відбудеться в четвер, 17. червня, в годині 9. рано з пох. заведення Петра Яреми, 129 Е. 7. ул. до церкви св. Юрія.

Просимо членів, вільних від праці, прийти на похорон. — В. Й. П.!

П. Кучма, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Розшукує рідних та знайомих:

1) Із Новогрудка, Вілен. обл., брата **МИХАЙЛО ТРОПИЛО,** сестер: **ЕВГЕНІЮ ТРОПИЛО, ЯДВИГУ ФУКС, ур. Тропило**

2) Із Заречан, Вілен. обл.: **ВЛАДИСЛАВ та БРОНИСЛАВ ТРОПИЛО,**

виїхали до ЗДА в Америку 1939. Хто знає про них, або їх самих прошу повідомити на адресу:

АНДЕЙ СТРИЖАК,
28 Hunter Street, Newark, N. J.

ОРЕСТ ГРЕНЯК, родом з Криниці, Лемківщина, пошукує свойого вуйка на імя: **ОРЕСТ ФІГЕЛЬ,** котрий виїхав перед першою війною до Америки, мав би перебувати в околицях Ню Йорку. Зголошуватись на адресу:

MUCHNIJ MYCHAJLO
c/o Pigeon Timber Co., Mamp 76, Neys, Ont., Canada.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щобя прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 1865. Тіна рятує Дона.

Саме тоді, коли Тарзан і Тоглат змагалися в завзятій пробі сили...

...Тіна використала галузь як цирковий дручок для попису і поскочила на поміч Донові.

Вона вхопила за його омлілі руки...

...і спустила його безпечно на землю. Тимчасом кора й галузки, що падали з дерева були свідками розпучливого змагу вгорі.